

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2219/2021
03.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић, Весне Субић, Јасминке Станојевић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелица Бошковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Краљеву, ради накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж рр 407/20 од 18.12.2020. године, у седници одржаној 03.06.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж рр 407/20 од 18.12.2020. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ, пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж рр 407/20 од 18.12.2020. године и пресуда Основног суда у Чачку Прр1 36/18 од 07.11.2018. године и предмет враћа Основном суду у Чачку на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 36/18 од 07.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року плати неисплаћена потраживања из радног односа чија је висина утврђена закључком о листи потраживања Трговинског суда у Чачку од 14.05.2007. године (тачка 86) у предмету Ст бр.4/10 у износу од 1.394.582,31 динар, са законском затезном каматом од 14.05.2007. године као дана усвајања закључка о листи потраживања, па до исплате. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж рр 407/20 од 18.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Чачку Прр1 36/18 од 07.11.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи у смислу члана 404. Закона о парничном поступку као изузетно дозвољеној, ради разматрања правног питања у интересу равноправности грађана и уједначавања судске праксе.

Закон о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“ бр.72/11 ...18/20), у члану 404. став 1. прописује да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија (став 2).

У конкретном случају, тужилац је поднео тужбу против Републике Србије ради накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Чачку Ст 4/2010, што је утврђено решењем тог суда Р4 Ст 14/2017 од 16.06.2017. године. Уз ревизију тужилац је доставио правноснажне пресуде којима је у идентичној чињеничној и правној ситуацији донета другачија одлука, јер је тужиоцима у другим поступцима усвојен тужбени захтев за накнаду имовинске штете, а у овом поступку тужиочев захтев је одбијен. У циљу уједначавања судске праксе Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца дозвољена и одлучено је као у ставу првом изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба ЗПП, из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у предузећу „ББ“ АД ..., над којим је 25.12.2006. године отворен стечајни поступак решењем Трговинског суда у Чачку Ст бр.3/06 (сада бр.4/10). У том поступку је поднет План реорганизације који је усвојен 16.03.2007. године, а решењем од 05.10.2010. године обустављена је примена Плана реорганизације стечајног дужника јер предлагач плана није успео да делимично намири повериоце. Решење којим је одређен наставак поступка стечаја банкротством постало је правноснажно 25.10.2010. године. Продаја имовине стечајног дужника оглашена је 29.12.2012. године, а средства остварена продајом су коришћена за намирење делова трошкова стечајног поступка, намирења „... банке“ као различног повериоца, а потом је наступио застој у уновчењу имовине стечајног дужника због судског спора по излучној тужби предузећа „ВВ“ ДОО из ..., као и због поднетих захтева за враћање одузете имовине на основу Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Закључком Трговинског суда у Чачку Ст бр.4/10 од 14.05.2007. године (тачка 86) утврђено је да су у целости основана потраживања тужиоца на име неисплаћених новчаних потраживања из

радног односа и утврђени су исплатни редови за свако потраживање. Решењем Привредног суда у Чачку Р4 Ст 4/2017 од 16.06.2017. године, утврђено је да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Привредним судом у Чачку Ст 4/2010, наложено је поступајућем судији да предузме све потребне мере ради окончања стечајног поступка, а пресудом Основног суда у Чачку Прр бр.262/17 од 12.03.2018. године, обавезана је тужена Република Србија да тужиоцу на име новчаног обештећења због повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Чачку Ст 4/10 плати 500 евра у динарској противвредности. Стечајни поступак траје више од 11 година, није окончан, а дужина трајања указује да неће бити окончан у оквиру разумног рока.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев за накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, са образложењем да тужилац није доказао узрочно – последичну везу између настале штете и утврђене повреде права на суђење у разумном року, односно постојање одговорности тужене за насталу штету, јер тужилац није доказао да је штета настала искључиво због дужине трајања поступка стечаја.

Другостепени суд закључује да тужена не сноси одговорност за тужиочева неизмирена потраживања према бившем послодавцу, између осталог, јер је већински капитал у власништву иностраног предузећа „ГГ“.

По оцени Врховног касационог суда, није прихватљив закључак првостепеног суда да нема узрочно-последичне везе између претрпљене материјалне штете због дугог трајања поступка, као ни закључак другостепеног поступка да је бивши послодавац тужиоца над којим је покренут поступак стечаја, стечајни дужник чији је већински капитал у власништву иностраног предузећа. Овакав закључак није утемељен на чињеницама и доказима изведеним током поступка. Наиме, у поступку је изведен доказ увидом у спис Привредног суда у Чачку Ст бр.3/06 – нови број Ст 4/10, али није утврђено да је већински капитал стечајног дужника у власништву иностраног предузећа, што би искључило објективну одговорност тужене за накнаду штете изазвану повредом права на суђење у разумном року. На околност да је стечајни поступак у односу на предузеће које има државни капитал указује пре свега, да је Агенција за приватизацију 16.01.2007. године, раскинула због неиспуњења уговор о продаји друштвеног капитала јавним тендером предузећа „ББ“ из ..., односно стечајног дужника. О овим битним чињеницама се изјаснио и Уставни суд у својим одлукама, које је тужилац доставио током поступка, као и уз ревизију. Осим тога, решењем Привредног суда у Чачку Р4 Ст 14/2017 од 16.06.2017. године, утврђено је да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Привредним судом у Чачку Ст 4/2010. У тој ситуацији нејасан је закључак нижестепених судова да тужилац нема право на накнаду имовинске штете која је проузрокована повредом права на суђење у разумном року у стечајном поступку у којем је пријавио своје новчано потраживање из радног односа на име неисплаћених зарада и других примања, те да нема узрочно-последичне везе између настале штете и утврђене повреде права на суђење у разумном року.

Првостепени суд ће утврдити све чињенице на околност да ли је бивши послодавац тужиоца предузеће са већинским друштвеним – државним капиталом, те правилно утврдити постојње узрочно-последичне везе између штете која је тужиоцу проузрокована због тога што му није исплаћено признато потраживање у стечајном поступку услед неоправдано дугог трајања поступка, те у вези са тим основ одговорности тужене.

Због непотпуно утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су погрешно применили материјално право, како у односу на статус привредног друштва, бившег тужиоцевог послодавца који је у стечају, тако и постојања узрочно-последичне везе између неоправдано дугог трајања поступка стечаја и имовинске штете, за коју тужилац тврди да је претрпео. У поновном поступку чињенично стање ће бити потпуно утврђено и на утврђено чињенично стање ће се правилно применити одредбе материјалног права и то члан 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, одлучити о основаности тужбеног захтева, имајући у виду како висину захтева, тако и захтев за исплату камате на главни дуг.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић